

כלי

מחזיק ברכה

לישראל בן רחוב השלם

כמהדר משה נאנארה

זרה:

בן להחכם הכעלה כמהרר לוו

כאלארה תקכבה

בדעם לנקסת צמ"ה יוהרה נכל

שנת

פה ויב יציאה סכת

היטעח

נכית יוואני קאיון:

הבלי הזה יפרד. והיה לארבעה ראשים • הראש האחד
יפנה לבאר מהות הברכה וביאור ענינה ובכלל
מאמר רבי ישמעאל בן אלישע שאמר לו הק"ב ישמעאל בני
ברכני:

והראש השני יפנה לבאר טעם לברכת המזון כי טעם כזה ה' את
הברכה יותר מכל הנהנין ויתבאר נוסח הברכות אשר יכנסו
לכח ויבאו שלא לכח:

והראש השלישי יפנה לבאר עונש המבטלה והאומר בלי כונה
ובמרוצה ובכללה מאמר אמרו מלאכי השרת לפני הק"ב משני
מה קנסת מיתה על אדם הראשון אמר להם מזוה קלה כויתיו
ועבר עליה:

והראש הרביעי יפנה לבאר נוסח ברכת המזון עצמ' ורקדוקיה
והפיוטים אשר קודמים ליה • וככלה תערה כליה • כלי מחזיק
ברכה לישראל ולכל איש לעבודת יוצרו תאותו והנה סכרו אתו
ופעולתו • להניח ברכה אל ביתו:

זלכבוד כליזה

יושר השיר הזוהר :

- ידיד קח טי ומטאת וארוחה •
- שמע מוסר ועל אוכלך תברך •
- ראה זאת היא חמורה מתפלה •
- אבל ברכת מזונך היא ברורה •
- לזאת כויץ בכל לב רעיונים •
- חתוך בשפתיך כל הדברים •
- זכור בן איש למי אתה מברך •
- קרב אתה שמע כי לך תברך •
- ותמצא חן ומרפא וארוכה •
- לזן הכל בקול רה לא כמוכה :
- אשר היא כלמר' מתוך הלכה •
- ואכלת וברכת כמוכה :
- ערוך שיחך כמו אוכלך ערוכ' •
- ולא תדלעג כהולך על שבכה :
- לאל ברוך אשר לו המלוכה •
- לזאת קח לך כלי מחזיק ברכת :

ועוד שירי וועץ פלאי לקוות מים חיים אל כלי :

- קחה איש כלי פז קחה נא ברכ' •
- למען כתב יד לבבך יפורר •
- ובפרט בברך במאכל ומטתה •
- ואם איץ המכות כריכות כונה •
- לזא' נכתב' אות להמיר מבוכה •
- קרא נא במכתב ברכה ערוכ' •
- וקורא בעל פה כהולך שבכה :
- ולטון תגמגם בייץ שרוכה •
- הלא זאת בכל לב לכוין כריכ' •
- ונתקן כלי זה להחזיק ברכה •

הקדמה אל כליזה

על לוח אכתבנה :

וברך ולא אשיבנה :

הנה ברך לקחתי

ברכה

מאת ה' וכדקה תהיה לנו • אשר קדסנו במכותיו
 וזונו לשרתו ולברך בסמו • איש איש ממקומו •
 ואם הוא ית' מקור הברכות • וכל טובות ממנו פרוכות לכל
 המערכות • וירענו כי את אשר יברך מבורך • ומברכתו יבורך
 כל בברך • בהיותו שליט בעולמו • לעשות בו כזממו • והוא עליון
 נורא • על כל מה שברא • ולכלם יתן מנה את אשר אנה • ולמאן

די יצבא יתנינה • ולכץ לון נאה לברך ומה יענה אברך איס רב
פרך • ומה וכבר • איס כלה ואובר בלגמלא עלימה • כלו
מרמה • ואסס • כי סס כוה ה'את הברכה •

ברכה אסר תסמעו אל מצות ה' אלדרכס אמר לנו לעשות
חטיבא • לבלי נהיה כפויי טובה • ושלח לנו עי
נעים זמירנו • ברכו עתים אלדרכו • ואמר בהאמו לברך בשמו
על כל מה סברא להחיות נפש כל חי • אסר בזה יהיה אות בין
עובדינו • כי הוא המעשיע ואנחנו מעשפעים הוא הכותץ ואנחנו
המקבלים וזאת היתה כונת סס כבודו • בצוות אל עם ירדו
וכאן מרעיתו • יטירו תהלתו • וברבו סס כבודו ומרומס על
כל ברכה :

ברכה לראש מסביר זה ווסף מאה ברכות בכל יום ואחרו
הוני דת חיוב על בריך ה'יום יום כל יום ויום תן לו
מעין ברכותיו • ותקמ למ רבנין ברכת הנהנין • על חמשת
המיינין • ועל שאר גווינין • וברכות אחרות ערוכות לזמנין
ועדנין • כאשר השם בשערים המכווינין • רשומן נכר • ראה
מעשה ומזכר • ועל הנשים ועל הפודקין הכל מתוקן • ועלה
ויבא ישמע יפקד ויזכר זכה גד יקבל ברכה :

ברכה אחת מן התורה כוה לנו משה מורטה ורבר בחזון •
על ברכת המזון • כאמור ואטלת ושבעת וברכת •
וישראל קדושים בתומס • דקרקו על עצמס • עד כזית ועד
כביצה • והאל ית מעטיהם רפה • ובחר בהם ונדבריהם •
ונשא פנים להם • כאמור ישא ה' פניו אליך כאמורה מפי אהרן
ובניו כהנים • הכתובים בסדר וזאת הברכה :

ברכה עד בלי די עד שובלו ספתותיכ' מלומר מלה במלה •
כריך כל איס תבענה ספתיו תהלה • ורעת ספתיו
ברור מללו אות באות • לעלות ולראות • ולא יבא לראות כבלע
את הקדס דברי אדים חיים • וכאשר בסעודתו יטית עדר עדר
לברו

לברו מין את מימוזאים את איטו • וכאש יבריל לגימח מלג ימח
למען לא הבחר מחנה כפסו • כן ברבת המזון • לא יברך
בחפזון • כבולטו כך כולטו • רק לאטו • ולא יראה כנושא משאו
על כתפו • אלה משה וטאה מפה • מרלב ומקפץ • כעוסה חפץ •
ולא חפץ בברכה :

ברכה בן האיש הירא ורך הלבבי ימים על לבו דברי אלה
דברים של טעם מעשים בכל יום בעל הבית צומם
פרוסה גדולה כנפה • בעין יפה • ואורח תברך כדו סיברך
לבעל הבית וכל הברכה בתוך פיו מן • כעשרת בני המן •
וכאשר יגיע לברכת בעל הבית ובפרט אם תהינה אצו
קטנות לקול תחנוניו אז יברך בהניונו • ויאורו עיניו • ויסכח
את כוטהו הזן את האורח ואת בעל הבית ותרוייהו מסלחן
גבוה קא זכו • ולמה לא יעשה כן בברכת הזן את העולם כלו
אשר הוא והוא חייבם בכבודו • אל ידלג כאיל פסח כמתעתע
והביא עליו קללה ולא ברכה :

ברכה בקרב הארם ארסת שפתיו ברור מללו • יסא ברבה
טוב עין הוא יבורך וברך כתי' על הספר קור' ופוטט
כאגרת למען תהיה אגרת לוטניה סגורה בפיו אשר למען
זה הברתי לני הדל קונטרים זה קראתיו כלי בחזיק ברבה
להיות כל איש סורר בביתו ולא יחסר כלי זה מסלחנו כאש' לא
יחסר מלפני הסלחן קעלותיו וכפותיו ומקיותיו וכלי' הנרמכו'
לסעודה כן לא יחסר תורת כל אחד ואחד בידו דברים הבאים
מחמת הסעודה ועקר הסעוד' להכיף אותה ולסעודה בפרי יטוס
ומרוה גם הוא יורא כל היום חוכן ומלוה וזרעו לברכה :

אמר חפזיר והטבזה לא מזה אבל בן מזה בן מזה העבר
ישראל בכמוה'ר מטה כא' גארה בבמוה'ר לוי
כא' גארה תכנ'בה :

יחיה

לחיה

הארם וירבה הוננו סוס ימים תמיד לך עינך
רב רובי רבבות גמולות קוננו אשר יצרו וגם
הכימ • להיות לאים המכיא מיץ את מינו • ובמעו אמו הכפינו •
גלאויר העולם הוכיחו מנדרנו • ועל טרי אמו הבטיחו והזמינו •
וברעב פרכסו וזנו • ובטבע הטביע גרונו • ומחולאים רעים
חמים פדיומו ובצרתו ראה צרת נפשו בהתחכנו • ולקול תחנונו
הקטיב והטה אזנו • ואליו תופיע אור עכנו • וחלכהו מצרתו
למענו • וסלח זחמו והעביר פומו • ולאויר האכיא מטפטו ודינו •
ועל כל הטובה אשר חכנו • נתן לו תורה ומצות וחוקי רכנו •
יאכל פריהן בע"ה והקרץ קיימת בימינו • לע"ה לשוב לאיתנו •
למקום ממנו חוצב למקורו ומעינו • וכבר יוכל הארס בגאוננו •
בטביל מצוה א' אשר יעשה באוננו • לקנות בה חיי עד ויטע אהלי
אפרנו • כמו סכתב הר"מבם לברכה זכרוננו • על כל העושה
מצוה אחת מאריכיץ את ימיו ונוחל את הארץ הנה לנו במצוה
אחת אשר יעשה בזמנו • ובה ימים כל ימיו רעיונו • ישיג חיי
עולם ונגן ערכו • לכף אנו הצעיר ארס להבל דמיונו • ראיתי
להחזיק במצוה זאת ראיתי רפויה ביד קצת בני ארס והיא
כבשונו • על עולם ויסוד בנינו • הברכה אחת היא צוה לנו האל
ע"י משה נאמנו • להריק לנו ברכתו מפתי מעונו • מי זה האיש
ירא ה' הוא עדינו ולקח הוא ושכמו • כלי מחזיק ברכה וכרמל
צדק לנו • וימים אותנו בביתו ובמלומ • ועל סלחנו • לברך את
ברכת מזונו • בפיו ובספתיו ובלסונו • וכויץ פתיחיץ לו בכוכתו •
זהנינו • והיה סחרו ואתכנו • אורך ימים בימינו • ובשמאלנו
עושר וכבוד ורב קנינו • ויזכה לנו ולבנו ולכדור זלכינו :

הפרק הראשון בביאור כהות הברכה וטעם ענינה :
אמר הכותב אנשי הסס אשר מעולם נבוכו ותהה עין סכל
על מהות הברכה אשר יברכו ההמוץ לאל נעלם • לא
בזיוור ולא יצלה על לב לעולם • אשר בסלמא ארס להבל דמה •

סתאב

פתאבזכוםף ועיניו תלויות אל השלמיות ואל כל שכיות החמדה
בעוטר וכבוד ובכל ואורך ימים ושנות חיים • נברך לו שיוטלם
בדבר החסר אליו מכל אלו • אבל לבעל השלמיות כלם יתב'
מה דמות ברכה תערכו לו • והרי הוא שלם בכל השלמיות וכל
שלמות מתכו נאכל אל כל כבדא תחת כל השמים וכל אשר מעל
השמים מאורו לקחו להם קרני' • אמנם לקרב א הסכל האנושי
ענין זה נחור חידה וכמסול מסל א מלך רב ותקיף מוטל בכיפה
וידו תקיפה ואיך מלך דומה אליו ביופיו וגודלו בכל מלכי
הארמה והיה לו בכל מלכותו בן רך ויחיר ואהבת נפשו אהבו
והי' רוצה להעניק לו ולהתסיר איו כל מכמיו ואוכריו מאהבתו
אותו • אבל לא היה בידו יכולת כי כן יסדר המלך מעורו שלא
יותן לשום אדם שום מתנה אם לא יהיה ראוי אליה לפי כושר
מעשיו ויושר פעולותיו והנה איך ספק כי מלך כזה עיניו כלות
אל בנו ירדו מתי יעשה פעולה הגונה לשיתן איו מתנ' מעולה
תמורתה וישמח לבו יותר מבנו בקבלתה • כן מלך חי העולמי'
בחכמ' יסד ארץ וברא העול' לחלוק מכבודו לכל בחאיו וחפצו
ומאוויו להטפיע טפעת ופעת טובו אל יצוריו ואל מעשה ידיו
והרע בעיניו הוא בהעבר השפע הלז כדאיתא בגמ' בתעניות
אמר ריש לקיש מאי דכתיב ועבר את השמים ולא יהיה מטר
בשע' שהגשמי' נעצריז מלהוריד טל ומטר דומה לאש' שחובלת
ואינה יולדת וכו' כאשר כתבתי מאמר זה באורך בספר מקוה
ישראל אשר לו בסאה ט"ל • אמנם כלל ביאור המאמר הלז הוא
סכסס שהוא ית' מספיע ומסביע לכל חי רכון ברכה ונדבה כן
ברא את השמים מספיעים שישפיעו גם הם בתחתונים • והן
המה כגורות להוריר ההטפעה מלמעלה למטה • והחוטא יאבד
טובה הרבה כי ימנע ההטפע' ההיא וכמו שאמרו חכמינו ז"ל על
כור ילדך תשי כביכול סמתיסין כח גבורה של מעלה וכל טכץ
האמצעים אשר ביני וביני תהי' מלאכתם בטלה כמו השמים

וממי

וּמִי הַשָּׁמַיִם זֶה תִּלְאָכֹס הַמְמוּלָּים עַל כָּל הַמִּדּוֹת הַמְּסֻפָּפוֹת
בְּעוֹלָם חֶסֶד וְרַחֲמִים אֲשֶׁר יִהְיוּ בְּטָלִים וְלִזְהָרָה הַמְּסֻלָּם לֵאמֹר
סֵהִיָּא חוֹבְלָת וְאִיכָּה יוֹלְדָת כִּי לֹא תִמְצָא מְנוּחַ עַד אֲשֶׁר הַמְּלִיטָה
זָכַר אֶת־נִקְבָּהּ • וְאֶת־אֶזְרָא לְמָה סֵהִיּוּנוּ בּוֹ כִּי הִקְבָּה יִתְאַבֵּל יוֹשֵׁר
פְּעוֹלַת הָאָדָם לְשִׁתְּיֻטְלָה הַשְּׁפַעַת טוֹבוֹ בּוֹ כִּי־אֲשֶׁר כָּל־זֶה הוֹסַתְתָּ
הַעוֹלָם יִזְהוּ פִּי־אֵתָה רִיחַ נִיחּוּחַ לְהַ' וְפִי־רִשִׁי זֶל נִחַת רוּחַ סַנְעֵשׁ
רְצוּנִי עַל כּוֹנֵה זֶה לֹא עַל הַפְּעוֹלָה עֲצָמָה סַנְעֵשֶׁת כַּמְּכוֹתוֹ אֲלֵא עַל
הַטוֹב הַכַּמְטָךְ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר הוּא עֲצָם רְצוּנוֹ כִּי־אֲמִי וְיֵשׁ לִי סִיּוּעַ לִזְהָרָה
מִדְּבַר־י רִזָּל כִּדְרֵי־אֵל בְּבִרְכוֹת פִּי־אֵל יִשְׁמַעְאֵל בֶּן־אֵל יֵשׁע פַּעַם
אֲמַת כַּכְּנֵסְתִי לְהַקְטִיר קְטוֹרֶת לִפְנֵי לִפְנֵי וְרֵאִיתִי אֲכַתְרִיזָל יֵה
הַשֵּׁם כִּבְאֹת יוֹטֵב עַל כַּסָּא רַם וְנִשָּׂא וְאֵל יִשְׁמַעְאֵל בְּנֵי בְּרַכְנֵי
אֲמַרְתִּי לִפְנֵי רְבוּנוֹ שֶׁ־יֵהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ סִיכְבָּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת
כַּעֲסֶךָ וַיִּגְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ וְתִתְנַהֵג עִם בְּנִיךָ בְּמַדְּהַחֲסֵד
וּבְמַדְּת־הַרַחֲמִים וְתִכְנַס לְהֵם לִפְנֵי מַסּוֹרַת הַדִּין וְנַעֲנֵעַ לִי
רֵאשׁוֹ מֵאֵי קִמָּל בְּרַכְתָּ הָרִינוּט אֵל תֵּהִי קֶלֶה בְּעֵינֶיךָ עֲכִי־הַן אֲמַת
כִּי בְּיֹאזֹר מֵאֲמַר זֶה נְבוֹכֹ אֲנִשִּׁי הַשֵּׁם מְזֻקִי אֲרִץ כְּהַרְגֵהָ־אֵל
זֶל וְזוֹלְתוֹ • אֲמַנְסֵם אֲנִי מֵהַ סַנְרָ לְמֹ בְּיֹאזֹר מֵאֲמַר זֶה הוּא מֵהַ
סֵהִקְדַּמְנוֹ קוֹרֵם זֶה סַכְבֵּר יִזְדַּק לְבָרֶךְ לֵאלֹהֵי יִתְלַסְתוּסְלַם כּוֹנֵתוֹ
סִיִּהְיוּ הַבְּעָלִי בַחִירָה אֲשֶׁר בְּרָא בּוֹחֲרֵי־טוֹב לְסִיִּשְׁפִיעַ עֲלֵיהֶם
בִּירוֹ הַמְּלָאָה וְהַרְחַבְהָ וַיִּזְדַּק הַבְּרַכָּה בְּפִרְטָה אֲשֶׁר כּוֹזֵה סֵאִינוּ
בִּירוֹ וּבְרַסוֹתוֹ כִּי־אֵי דֵאֲמַרִינָן הַכֹּל בִּידֵי סַמִּים חוּץ מִיִּרְאֵת
סַמִּים • וְקְרוּבִים דְּבַר־י אֵלֵה לְמָה סַפִּי בּוֹ הַרְבֵּ כִּי־הָרָר יַעֲקֹבֶן
חַבִּיב זֶל יֵאֲמַר וּמֵהַ סַבְרַרְתִּי אֲנִי לְעַצְמִי בְּהַבְּנַת עֵינַי זֶה הוּא
כִּי פִירוּשׁ בְּרַכָּה הוּא טוֹה בְּכָל־וְטַעַם הַהַבְּדֵל כַּמְטָךְ מַחֲלֻקָּה
הַנוֹשָׂאִים כִּפִּי מִדְּרַגַּת הַמְּכַבֵּר וְהַמְּתַבְּרֵךְ רְצוּנִי לֹמַר כִּי כִּמוֹ
סַבְרַכְתָּ־הַשֵּׁם עַל בְּרוּאֵי־הַכּוֹנֵה פֵה סֵהוּא יִתְלַסְתוּ בִּירוֹ הַכֹּל
מִמְּלֵא חֶסֶד וְנִשְׁפִיעַ עֲלֵינוּ כֹּל הַטוֹבָה כִּי־זֶה מֵהַ סִּיִּאֹת כִּפִּי
סַלְמוֹתוֹ לְהַשְׁפִיעַ לְהוֹעִיל לְזוֹלְתוֹ • כֵּן כּוֹזֵה לְמֹ מַטָּה מִפִּי הַגְּבוּרָה

וּבְרַכְתָּ

וברכת אחי ה' אלהיך וגו' הכונה בזה סניקבע בלבבנו אמונה
קיימת ונאמר לפיכך לא יזכר לנו עוון וקומוך לא אתה ובלעדיך
אי אפשר להתקיים אפילו טעה אחת . ויתלוא לזה ג' אמונת
הבטחון בחסדיו ית' שהוא טעמיה לאבותנו ולנו ולא כחטאינו
יעשה לנו ועל זאת האמונה והתקופה בלבבנו והגדרתה לפנינו
ית' בפיונו בשפתינו יזכר על דרך הסלוח לכנות לה עם ברכה
כביכול שאנו מצדכים להק"בה והוא ברוך ממנו כיון שהכל
בריוכיז אליו והוא אינו צריך מאתנו שום דבר רק מה שחייב
סלימותו להטפיע עלינו בכל הטוב והטעם הזה נמנע לבא
אלנו זולתי בהיות בו ההכנה הנז' והוא שנהיה קיימי' באמונ'
ויריעה זו וגם לזכור בפיונו זאת הפנה . הרי נמטך מזה כו
באמצעותה תתקיי' תטוקתו ית' הנפלא' להטפיע עלינו ולהושיע
אותנו בכל הטוב וכביכול נוכל לכנות לו עם ברוך מפיונו עם
היותו מבורך מצד עצמו . וזו כונה ראויה בפיו' ברכו את ה'
המבורך וגם בענין ברוך ה' המבורך לעולם ועד לרמוז טעם
היות סניקר' ברוך מפיונו ובשפתנו הלא הוא המבורך מצד עצמו
לעולם ועד . ואתאזן לפי' מאמר רבי ישמעאל בן אלישע כי באט'
היה הוא כהן נכנס להקטיר קטרת לפני לפנים זה שיג' ברוח
הקדש שה"בה היה חפץ בעבודתו . ואולי אפשר במה שראה אז
בולוי סכינה מה שלא ראה מקדמ' דנאז' טעם אחת ר"ל טעם
אחת היתה ופרסמה לומר סכנת רצה בעבודתו ומלבד עבודת
הקטרת אשר הקטיר לפניו גדלה תטוקתו שיתפלל לפניו כאשר
בקרבות טעמונין סירה וזמרה ועל זה יכונה ברכה לפניו ית'
על דרך סכתבנו וקייים מצותו מיד והתפלל לפניו . וזהו אומר
ישמעאל בני ברכני כלומר אעפי' סאתה בני ולא יתכן הבן
לברך את האב כי אם האב את הבן מ"מ ברכני ולזה לא אמר
אמרתי לו אלא אמרתי לפניו שהוא הטוב הלז מכונה בלשון
ברכה ואמר ונענע לי' ראשו שהכונה באה לומר בדרך ממל

שרמזו לו סקבל תפלתו ויאמר עוד מקמל סלא תהא ברכ' הדיוט
קלה בעיניך ירבה שאם לקבלת הקטורת בלבד לא היה צריך
לנענוע ראם כיונה כבר נתאמת אליו אם בנבואה אם לגלוי
סכינה כאמור. אמנם נענוע ראם הוא ללמד סהבה חפץ בברכ'
הדיוט ונבזה עמדנו על אחת כונתנו סהוא ית' ברוך מפיו וואין
פירוש זאת הברכה הודאה בלבד אלא סתיהן כאחת הודאה
וברכה. והנה מלת ברוך סס תאר לומר סהוא מצרך ומרבה
כל הטובות אך קיים ד' וסמאל מנותנו ית' סא' לו ברכני כאשר
התפלל בלפון תפלתו ולא אמר בלפון ברכה ואם לא היתה
התפל' ברכה איך נענע ראשו והודה לרביתו ללא ודאי משמע
סהתפלה הוא הברכ' והסאלה לפניו ית' סירחם עלינו וסוכנס
לנו לפנים מהטורה להטפיע עלינו כפי סלמותנו זאת הוא
ברכה אליו ית'. ואם היא ברכת הדיוט הנה היא רבת המעלה
לפני אצונו סבסמים כיון סתמכ' כמטך קיום תסוקתו הנפלאה
להטפיע עלינו. ועל אופן זה כתבאר לי מאת' בברכות אמר ר'
חנינא בר פפא כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאלו גזל
להק' בה ולכנסת ישראל סכא' גזל אבית ואמו ואומר איך פסע
חבר הוא לאים מסחית' זה המאמר יורה בעצם וראסונה מה
סאמדנו כי כסאיתו מצרך גזל ומנע פכס התסוקה אסר לאל
ית' להטיב אלינו וגם מונע בר ומחיה וטובה מכנסת ישראל
לבלתי הספיע עליה הטובות ואומר בלבו סאיך פסע סהדיו לא
חטא במפעל ועסיה אלא סב ואל תעסה סאני. ולזה המסילו
לירבעם בן נבט סהסחית את ישראל לאביהם סבסמי' כלומר
אעפ' סיראה סאיך פסע הנה באמת יצדק להסוותו פס מי
מפסע בקום עסה. הרבון בזה אעפ' ססני מינו הפסע אינס
סוים הנמסך מהס הוא סוה לכל פרטיו כי כמו סירבע' הסחית
טובתן סל ישראל ומנע מהס הספע' טובה כן זה במנוע ברכתו
מונע ברטה מכנסת ישראל וקרוב לזה פי' רבינו בחיי זל על

מא' שהק"בה מתאווה לתפלתן של צדיקים על דרך זה כי על ידי
תפלתן היא הברכה הנז' מוריד ה"בה מפעת טובו בעולם אשר
זאת היא תשוקתו ועל זה הזהירונו ואכלת ושבעת וברכת את
ה' אלריך על הארץ הטובה אשר נתן לך הרבון בפסוק הלז שני'
שתברך את ה' אלריך על הארץ הטובה אשר נתן לך הוא סבה
סתאכל ותסבע אשר זאת היא תשוקתו להטביע לכל חי
ולהטביע מטובו. וזה פי' נכון בפסוק מקכיס עם כונתינו ובזה
הפרק עמדנו על כונתנו שהוא ית' ברוך מפינו וחפץ בברכותנו
להטיב אלינו.

הפרק השני יתבאר בו טעם לברכה זו אשר זנו האל ית'
אחר המזון יותר מכל שאר ברכות גם נבאר בו
לשון הברכות שנכנסות לנוכח ברוך אתה ויוצאות שלא לנוכח
באמור אשר קדשנו ולא אמר אשר קדשתנו. אמנם נאמר טעם
לקודם כאשר נרניש בלישנא דקרא שאמר ואכלת ושבע' כי מה
שייך לשון שביעה כאן לימא ואכלת וברכת כי כן תקנו חכמים
ודקדקו עד כזית ועד כביצה. אמנם נאמר טכונתו ית' לזכות
את ישראל ולגדור להם גדר לבלי יצאו חוץ מיראתו ובפרט
בזמנים אשר הם מעותרים לזאת מההקט וכמו שאמר הכתוב
פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת ובקרך וכאנך
ירביון וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה ורם לבבך
ושכחת את ה' אריך וגו' וא"כ יאמר כחי ועוצם ידי עשה לי את
החיל הזה ואמרו בגמרא איך ארו מהם מתוך קופה של תבן
אלא מתוך קופה של בטר ועל זה יאמר ואכלת ושבעת והטביע'
תסבבת המרירה ועזיבת הבורא ית' לזה יאמר וברכת את ה'
אלריך על הארץ הטובה אשר נתן לך ותורה שלא כחך ועוצם
ידך היא הנותן לך כח לעשות חיל ולזון את עמך. אלא כחו ית'
הוא הזן ומפרנס לכל. עוד ראיה למה שהנחנו שמן הדין היה
סנחמיר בברכה זו כמו בתפלה שאמרו שתוי אל יתפלל כו'
ושלא

ושלא לאומה צמכרות קהרי צמכה רצוה הוא יתיר חמורה
עהתפלה כמו שאנו עתידין לבאר והרי השפלה נאסרה עם
הצמכות כראיתא בערובין על פסוק גאווה אפיקי מביני חגור
חזקס בר ח"י חנינא התפיק מגן בשעת גאווה ופירושו המעבול
צתפלה מגן חברהם שאינו אומרה בשעת גאווה שהוא סכרות
חותמינן עסוגרין ציות שלא יבאו עליו . ואמרין שם קודם זה
למי רבא בר רב הונא סתו אל יתפלל ואס התפלל תפלתו
יפלה סכור אל יתפלל ואס התפלל תפלתו תועבה וא"כ למה
נותרה הרצועה כאן צברכת המזון לאומרה סתו יין . אמנם
הטובת זה הוא עם מה שהנחנו שהברכה זו היא רכין ונדר להדם
שלא יבעט ברוב מאכל וברוב משקה וא"כ איך לומר שהאדם
הסתוי לא יברך כי אדרבה הברכה הנז' היא נדר לפתוי שלא
יבעט ביינו שלא ברב מאכלו ומסתהו ישעה אל עושהו וידע כי
הוא הכותף פח לעשות היל כמתבר ועוד נראה לו להביא כיוצ
לכל האמור מדברי חז"ל בגמ' על אמרם בעל הבית בוצע וחורח
מברך ואמר בעל הבית בוצע כדי טובצע בעין יפה וחורח
מברך כדי סיברך לבעל . ואומ' מאי מברך יהי רצון שלא יבוס
בעל הזה ובמ' קטיא לי טובא בברכה זו האי בטיא דמאי
מברך דמה איכפת לן בנוכח ברכת ב"ה יברך כל אחד כפי
ציות לסונו אם תעט ואס הרבה ועוד קוטיא סניות שהברכה
הלזו היתה צריכה להיות חכמה דיומא טובלוח ורבו נכסיו
כדי סחון אחרים משלו . אמנם שלא יבוס בעה"ז ולא יכלם
לפ"ה וגם שאל יזרק לכניו טום חרהור עון ועבירה מה קטר
יס להר הורי עבירה עם העבודה אמנם הנה זה יורה בעצמה
שהנמו שלא יאמר בעל הבית הזה בראות האורחים צריכים
חליו אוכלי שלחנו והוא אינו צדיק אלירם ויאמר כחי ועומס ירי
עשה לי את החיל הזה לזה אמר מאי מברך כלומר לא תחטוב
שהברכה היא על כונת טובלח בכל גכסין לבר אמנם הברכה

העקרית

תעמידנו שלא יבשל פני ההבלחה הסו בהרהור חטא גמור בזה
וזה אומר אל יבוס בטהא כמו שאנו עתידין לבאר על שלא
כבוס בעה"ז שלא כבוא לידי פורך הבריות לבוס בעה"ז ועי'
הכורך כחטא ונכל' לע"הב וסוה גאמר כאן שלא יבאס ב"ה בעה"ז
ואל יבוא לידי כורך וטיבלת בכל גכסיו וטיהא קרובי לצור וכו'
אמנם הברכה הצקרות שאל ידרקק לכפנו טוס הרהור חטא
ועי' דהיכו הרהור בלב שיהטוב טכח וטעוס ירו טטה לו חת
החיל הזה ולזה אומר מלי מברך טהברכה הזאת הינו הצקרות
ומגפבים מאר עם טופתנו כחו טפונת • גלפי טעוס זה כריך
הארס לומר הברכה הלא בטונה פכונה לכאת ירו חונתו זאת
אך אמנה חס יאמר אותה גפנו ובטפתיו מלה מזה ומלה מזה
טחונין טרעין מה טיעל' בתטור' וטרונו ולטו רחוק קונו ומנת
חלקה וטרונו לחס חקנא יחזק מברך כיו חס טענאן אגוב קותה
לו יענה טמכויות רע בזה אשר בברכ' טלזו מרגיזות וכו' •
ובטח טחונין בטמכנו עת חכס גדול ומוכלג בטוטו וצוק' גדול
בחסד וטח' הרר מרדכי טמכות אל טברח'ל כיו יחזק חכמוס
גדול שכל דבר מכוה ומכללס הרב חכא מארו זל וטיה יוטב
על צחכו וטכט כלפי מעלה וירי פרוטות ומברך ברבת החזון
ומטוס כונתו לא טת לבו אל החכמוס אשר עכרו אל ביתו ולא
הרגיש חס כפנס ארכחחר טפיוס הברכה וטמר ברכ' אחרונס
על הנכין קס על רגלי וטמר בואטס לטלוס אל נח קציתו עלי
חטאת ממחלו לי טחיתו מדבר עם קוני למכת ממלל עם
מחלל • טנה ברכה זו היא שרמיה לפכו האל ית' ובה הוא חפץ
והמברך ברכה כזאת מתברך • גס מכל לומר טעס אל ברכה
זו אחר החזון שרכה הק' בה בברכה ח לא טת בלב עם קרובו
חמונת ההטנה אשר היא הפנה הנדלה אשר היא יסוד התור'
כלה בכללח והוא טחמברך עליה חזון או על טהנאות טכטולס
כבר הסכים ברעתו טהט' הוא המטגים ומנהג הכל זמנת
הכל

הכל שאעפי' מהגלגלים במבונם והארץ בטבעה מזמיחים
ומגדלים איך כחם מזדס רק מזד הטפע הנספע עליהם מז
הסבה הראשונה המשגיח על הכל ית' וזו הפך מאמר האומרים
לכה לי אחרי מאהבי כותני לחמי ומימי כמרי ופסתי סמני
וסקווי שהיו כותנים כל הכחות לגלגליה הפועלים בארץ טבע'
וטוללים הכל ממנו ית' ועלבן נקרא מי שאינו מברך גוזל אביו
מה"בה הוא סבה ראשונה כמו שהאב סב' לבן וגוזל איתו טטולל
ההסגח' ממנו וכותף ההנהגה לתחתונים ומי שפוסה כן גורם
למניעת הטוב מז האומה כמאמר הנביא לכותני הכחות
לתחתוני' לכף אסוב ולקחתי דגני בעתו ותירוטי במוערו מדה
כנגד מדה כי מי שאינו מורה בטובות המטיב ראוי סימנע
ממנו המטיב את טובתו ועל זה כוה לנו משה מפי הגבורה
לברך אחר ברכת המזון לקבוע בנפשותמו אמונת ההסגתה
אשר הוא האל הזן ולא זולתו מז התחתונים ואליו יאתה ההוד
והברכה כי הוא סבה הראשונ' לכל הטוב הנספע עליוני אמנם
על נוסח הברכות לנוכח ושלח לנוכח ראיתי להר"טבא ז"ל סכתב
יש טעם כגלה וגדול התועלת במה שתקנו נוסח הברכה כן ר"ל
בב סתר ובכגלה לפי שכבר ירעת טטתי יסורות יש טעליהן
כבנה הכל הא' לרעת שהוא ית' מחוייב המציאו' ואיך בזה ספק
כלל כמו סכתבאר ונתפרסם המופת עליו בבירור רב • והיסוד
הסני שאיך אמיתתו ית' מוטגת כי אם לעצמו ית' לבר • והוא
במציאות כגלה ובאמת מהותו נכתר ונעלם מז הכל • וכדי
לקבוע סתי הפכות האלה בנפשותנו קבעו נוסח הברכו' בכגלה
ובנסתר ברוך אתה כמדבר עם מי שהוא נמצא מפורסם אכלו
ער שהוא מדבר פנים אל פנים וכדי שלא תסתבם המחטבה
שהוא ית' למכ' כשאר הכמכאי' ושיש יחס בינ מציאותו למציאות'
קבעו לומ' מיד אשר קדסנו במצותיו לקבוע בנפשותמו שאעפי'
שהוא נמצא מפורסם • מהות המציאות נכתר ונעלם שאי אפשר'
לדבר

לדבר בו רק בנסתר ב' ע"כ לשמו יורברי רבינו ראויים הם ליו
ושפתים יסק אמנם כוכל לומר ג' כן שהיתה הערה לעורר
הכונה לאדם וסיפחד מקונו • והוא כי המדבר שלא לנוכח איך
עונשו ממיפוט כונתו ממה שמדבר כמו המדבר לנוכח דאיכא
חופאי וליסן בישא וכמו שאמר הנביא בפיו ובשפתיו כבודני
ולבו רחוק ממני וגו' ומה שהעורה כותנת שלא היה ראוי עבר
אחני זה לדבר עם אדוני זה כי אם בהשאלה שלא לנוכח ולומר
ברוך ה' אשר קדשנו במכותיו אבל לעורר הכוכ' תקנו מלת אתה
להלהיבלב האדם ולעורר כונתו וסיפחד וירגז שהוא מדב' עם
קונו פנים אל פנים כב וכול • וכבר נשלמה כונתנו בזה הפרק:
הפרק הג' נבאר בו עונש המבטל אותה או הקוראה בלי
כונה ובמרובה כי עונו מנסח גדול יותר מכל
שאר עבירות שבפולס וזה בראיות לקוחות מן המוחס איך מי
יכזיב אותם לחוזק הראותם וזה בא' מג' פנים אם מקלו' המכונה
אשר לא נפלאה היא ולא רחוקה אלא קרוב' בפה ובלב לעשות'
ואם היות העובר עליה ממרא' את פי ה' כונע בכבודו אשר הוא
המברך לכל וכמנס כבודו כביכול להתברך מפי אדם כלה
ואובר לתועלתו והנה עם שאם היתה המכונה הלזו חמורה רבת
הטורח היה ראוי לעונש גדול המבטלה מפני חלול כבו' שאמרנו
סאיך הדעת קובלו ואם מפני שהמתקנים אותה הן המה אבו'
העולם מזוקי ארץ וראוי לתת כבוד לשמם ולומר הסבח הלז
בספה ברורה ובנעימה קדושה אמנם ראיה לעונש המבטל את
המכונה להיותה קלה יש לי סיוע מדברי רז"ל והוא מאמר במס'
סבת פ' חמישי אמר רבי איך מיתה בלא חטא ואיך יסורין בלא
עון איך מיתה בלא חטא דכתיב הנפש החוטאת היא תמו' ואיך
יסורין בלא עון דכתיב ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם •
מתיבי אמרו מלאכי הסרת לפני הק"ב מה מפני מה קנסת מיתה
על אדם הרגאטון אמר להם מזה קלה כוונתו ועבר עליה כו'
המאמר

המחמ'הלז'ארון. הלא הוא כמוס עמדי בספר מקוה ושרא אשת
לי בסאה הכז'אמנס מה סנוגע לכרון דיוץ הוא כטנסים לב
אמאי נקט האי לישנא דקנס דאמר מפני מה קנסת לימא מפני
מה גורת . אמנס הענין הוא כי כר' בעיניהם דבר זה עונש
גדול על חטא קטן וזהו אומרו מפני מה קנסת מיתה שהמיתה
היא עונש על עבירות חמורות ככריתות ומיתות בד' והעבירה
הזאת היא כאחת המחייבי לאונן והיה ראוי לעונש קל בערך
החטא והשי ב להם האל ית' אררב' ממק' שבאתם וחיה הנותל'
להנק' ממנו ולהפרע בעובר על עבירה חמורה שאם היה הצווי
דבר חמור היה אפשר לו להתנצל קצת . אבל אמר מצוה קלה
בויתיוזעבר עליה ולכך ראוי לעונ' גדול כזה וכבר ראיתי להרב
אבא מארי ז"ל הוכיח בדרוש על קפת אנשים שהיו מתרסלים
במכות סעודה שליטת של שבת ואמר כי בעיניו ראוי לעונש
המבטל סעוד' שליט' יותר מג'ל ועריו' שנכסו של אדם מתאוח
לאדם ומחמתן מפני שבזה יתנצל קצת לפני אלוה עושיו אם
לא מפני שיוסף מחויב את הרשעו' אמנס המבטל סעוד' שליט'
מה יסיב לאלהיו כי בסעודת הרשות ואכל לבבו' בטן ובסעודה
הלזו להיות מצות אלהיו יבטל אצתה . ואתאז לכד אשר יטב
האדם על שלחנו אוכל ושותה בטובה ונחת ורובר דברי התול
ושחוק ודברים הבאים שלא מחמת הסעוד' כי אם דברי הבאי
וכטיבא להסלים נפטו בברכה אשר כוונה מאתו יתב' להטיב לו
יאמר אחת למעל' ושבע למטה ולא יהיה מתכוין חלא כמתרף
ומגדף ספתותיו דא לרא נקטן כעמברי על הנחלים . הכה וראו
סעוטה אלה עבירה גדולה תמירית בימינו טומר נפטושים
עיניו בראשו . ואם על הפכה השכית אשר הקדמנו שהמתרסל
בברכה זו נוגע בכבוד האין זה צריך ביאור כי דבר הנר' לעין
הוא אין שונה בזה לא איש עור ועיניו יש הלא יבאר בם' הזוהר
פר' תרומ' כיון דמברך בר נש טכונת' אתגא קמיה והיינו דאמר

ואכלת

ואכלת עם לפני ה' אלריך והכא אתכלל למללא במילוי דאוריית'
דהכו אנטריך הואל וק'בה קמיה לקיומא מה דכתי' זה הטלחן
אמר לפני ה' והואיל וקאים בר נש קמיה מאריה אנטריך למחן
למסכנא למתן ליה כמה דאיהו יהיב ליה למיכל כמאן דכל א'
קמי מלכא קדישא . ואמר עוד עם כד יומר בר נש מילין
דאורייתא על פתוריה יהיב תוקפא למאריה ואמר ושמח לפני
ה' אלריך כד בריך בר נש בכוס של ברכה אנטריך למחרי
ולאחזאה חדוא ולא עביבו כלל וכיון דנטיל בר נש כוס של ברכה
ק'בה קאים על גביה ואיהו אנטריך לאתעטפא רשיה בחדוא
ולברכה והכי בירוטלמי מנטריך עטיפא לברכת המזון ואם
הנוטעאזן ישוע ברכת המזון בחמזון סניס טלטה גרנרים
בראם אמיר והמלות אחד מעיר וסניס ממטפחה הלא יקוץ
בברכה ובמברך ועוד יראה בסכלו האר' הנלבב כו מלך מלכי
חמלכים יתברך ויתרומ' ויתעל' שמו כבודו מלא עולה ומסרתיו
סואלים איה מקום כבודו להעריכו ויש כתות של מלאכים לא
יעברו להודו' לו כי אם פעם א' בכל יום ואמרי לה פעם א' בשבוע
ואמרי לה פעם אחת בחדם ואמרי לה פעם א' בסנה ואמרי לה
פעם א' בשבע סנים ואמרי לה פעם ביוכל ואמרי לה פעם א' כל
ימי היות' לבדי והאנוס האומלל אם בעפ' יסודו הורס' מאת ארון
הכל להודות ולהלל ליוצרו כל עת סירבה כמו טאמ' נעי' אמירו'
אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו בפיו . ולא עוד אלא שחפץ
במהלליו יותר ממהלל סרפי מעלה ולא עוד אלא שכוה מאתו
להודות לו ולברכו על המזון שהאכילו וגם להטיב לו להבא ואל
כל זה לא יסית לב ויתרסל בברכ' זו ואם בקצת העתים תעלה
על זכרונו יאמר אותה במרוצה כמתלהלה מרה זקיס בגאונו .
ובמעט רגע יכחידנה תחת לשונו . איך ספק כי מנטוא גדול עוננו
יותר מכל העבירות החמורות רחמנא ליבלין . ואם על הפכה
הסליסית אשר הקרמנו ראוי לסיס לב כי אצנת העולם תקנו

ברכה

ברכה זו מסה רבינו ע"ה תקן ברכת ראשונה יהושע בן נון
תקן ברכה שניה • דוד ושלמה תקנו ברבת בונה ירושלם רבן
גמליא ובית דינו תקט ביבנה הטוב והמטיב על הרוני ביתר
שהיתה עיר גדולה לאלדים והיו בה אלפים ורבבות מישראל
וא"כ גברה מלכות רומי עליהם ולכחם ונהרנו כלם ואז נגדע'
קרן ישראל לבמרי ונשארה כבלתם מאכל לעוף השמים זמן רב
והיתה חרפה גדולה לישראל בדבר עד אשר ישבו רבן גמליאל
ובית דינו כמה ימים בתעניות וכזבז אוזרות אבותיו עד שנתנ'
להם רשות לקוברם ואז מקן ברכת הטוב והמטיב על רוב
הטובה הזאת ותקנוה בסעודה לפי שהוא מקום שמחה ולכן
תקנוה ג"כ על שנוי היוז ועל שמועות טובות ועל הנסמים
ובירושלמי נתן טעם אחר לשנוי היוז לפי שזבלו האויבים
סחתייהם וכרמיהם בדמי ההרוני' ונדרו בהרוני' את כרמיהם
לפיכך תקנוה על שנוי היוז ועל ברכת המזון דכשנוי יין דמי
זהו הטוב והמטיב הטוב שלא הסריחו כל אותנו הזמן שנשאח
על פני הארצה • והמטיב שנתנו לקבורה דהוינו טובה על טוב'
ונחזור לענייננו שהנה בהיות הברכה הלזו מסודרת מפי אחר
מאלו הקדושים היה ראוי לחלוק לה כבוד והוא לאומר' בנעימ'
קדושהי כ"ט היותה נאמרת ברנח נבואה מפי מטה ארון כל
הנביאים ומפי יהושע תלמידו ומפי נעים זמירות ישראל אשר
הפליא להלל ולהודות בספר תהלות ליושב תהלות ישראל גם
הברכה הרביעית מפי רבן גמליאל ובית דינו כמדובר את כל
הדברים האלה ישים לנגד עיניו הירא ורך הלבב ויאמר שבח
זה מלה במלה בדקדוק כמו בקרית שמע באימה ביראה ברת'
וכזיע ובכונה גדולה • והעקר הגדול שכונת הלב תלוי בו הוא
לומר אותה מתוך הכתב כי המכתב יעורר הכונה מאד ובפרט
אחר אכילה ושתיה דשכיח מעט שכרות ואין מי יסובב כונת
האדם א מה שיוכיח בשפתיו כ"א אותיו' מחכימו' ומעוררות כוכ'
הלב

הלב יוכבד ראיתי להרב החסיד כמהר' משה דיקוריא ז"ל אחי
אמי מחזר אחר סידור להתפלל עמידת מנחה ואמרתי לו למה
לא תתפלל על פה והטיב כי זה לו עשרים שנה קבל עליו שלא
להתפלל לא מתוך הכתב. ואם בעמידה דלא טכיו סכרות הוא
טוב לאומרה מתוך הכתב לעורר הכונה כל טכין אחר הסעודה
דזרחי טכיו דבר המסיר הכונה דכריך מכתב. ואחלו יכונו
לנשים דרקניות אשר בדורנו אשר קודם שישימו בטלחן הכלי
הכריכים לסעודה כגון סכינים וקערות וכפות ומפות יפות.
ישימו כלי ברכ' זה אשר הוא כלי חמרה לתת כבוד לארי הכבו'
ולהניח ברכה א ביתם לתת להם אמרית ותקוה. ויבחנוי כא
בזאת הברכ' ערוכה בכל ושמור' אם לא יפתח להם הא יתברך
את ארזבות שמיו להריק להם ברפה עד סי בלו טפתותיהם
מלומר די כן יאמר אל טדי אמץ ואמץ וכלל כל אלה המילים.
קבנתי בטיר ופיוט נכללים. כי קנאתי בהוללים האוכלים
למערכים לזמנים מונבלים. וממללים חלומות והבלים והעת
יאמר לברך לכאדר באלים. מאן ראים גברי ואיך דובר דבר:

יערוך גם ברכת מזונו:
לסעוד לב ערב ובקר:
ועל מושב טוב יבקר.
ומטעמים בלי חקר:
לבלי יעבור חס בגרומ

איש בכל

איך מהירות וחפזון:
וזה יהנה כאוס וחזון.
ומר ממסמכיו רזון.
לא יעבור על דמיונו:

איש בכל

איש בכל יערוך סלחנו.
ישב גבר במסבתו.
ירבה כרוס ליטיבתו.
כמוז וחזרת עומתו.
וייז במים מקר.

סובה ומחת במסבו.
זה לאט מטיב את לבו.
זה ישתה עד ישכח עכבו.
אך לברך על המזון.

דרך אס אים כבודך יבע •
 יהנה מלה מכל ארבע •
 עושה סעודתו קבע •
 יזכור בן אברם ושרי •
 אל לבו יתן אים כתעב •
 למלא כפסו כי ירעב •
 ולאל פודהו מרעב •
 אגרי מטכיל זאת בזממו •
 ואל אל יכין רעיוניו •
 אים בכל

נחמו כמדלג על הרי •
 לא יובן רק ברעות מורי •
 וברכת מזונו עראי •
 זאת וובוס לפני קונו: אים בכל •
 חס במדבר יחסר לחמו •
 יתן הוז ביתו ודמו •
 לא יודה בפיו וספמו •
 ואל אל יכין רעיוניו •
 אים בכל

הפרק הרביעי בביאור נוכח ברכת המזון בקיזורי צרוף
 אתה ה' הזן לישכא דקרא נקט דכתיב לחס ומזון •
 את העולם כלו דכתיב נוהן לחס לכל בסר • בטובו כדתכיא
 ר' אומר ובטובו חייכו הרי זה ת' ח' ומטובו הרי זה בור • והענין
 הוא דבטובו משמע שבטפע טובו הגדול שהטובה מרובה
 יותר מהצריך • אבל מטובו משמע דבקחת טובו ונר' כממעט
 בתג מוליו טל מקום דמשמע רבר מועט כדי חייס • ויס בזה
 בס' הזוהר סוד ינעס בטובו דא ימינא עלאה • ומטובו דא דרגא
 אחרא דאתי ג' כ' מסטרא דימינא ואיהו דרגא לתתא • בגין
 דבההוא טוב אתבני עלמא וביה אתזן אמאי אקרי טוב ואמאי
 אקרי חסר טוב איהו כד כליל כלא בגויה ולא אתפשט לנחתא
 לתתא חסר היא לכד נחת' לתת' ועביר טיבו בכל בריון כדיקי
 ורטיפי ולא חייס ואלעב דדרגא חר הוא מכלן דכתיב אך טוב
 וחסר ירדמוני אי טוב למה חסר ואי חסר למה טוב דהא בחר
 סביא אלא טוב כליל כלא בגויה ולא אתפשט לתתא • חסר
 נחית ואתפשט לתתא וזן כלא כדיקי ורטיפי כחדא • והכא כינן
 דאמר ובטובו חייכו הדר אמר הזן את העולם כלו בטובו בחן
 בחסר ה' הד נוהן לחס לכל בסר כי לעולם חסדו ועל דא הזן את
 הכל

הכל לצדיקי ורטיעו לכלא ברכ' ימיץ סמאל לאו איהי בברכת
מזונא ובגין כך סמאל לא תסייע לימינא דכיון דבריק ברכת
ימיץ אצטריך לארביקא ארץ החיים בימיץ לאתזנא מתמץ
ולפרנסא ולמיהב מזונא לכלא ע"כ . ואמר בחץ דכתיב וחנותי
את אשר אחוז . בחסד דכתיב כי לפולס חקרו כאמור וברחמי'
דכתיב ורחמיו על כל מעשיו מתן לחם לכל בשר כי לעול חקרו
פאר כתבאר וטובו הגדול תמיד לא חסר למד דכתיב לא חסר'
דבר ואי חסר לנוכר לי שאינו לסוז בקשה כי כל זאת הברכה
מתחלתה ועד סופה לסוז טבח לסמו הגדול הוא וחיתה ברוך
אתה ה' הזן את הכל על סס עיני כל איך ישברו על הסוכ' הנל'
גזרה לך ה' אלרינו זאת הברכה תקן יהוסע הוראה על
הארץ טכבט ונתנה בתחלה לישראל בגורל ע"פ
ה' זהו אומרו על טהנחלת לאבותינו ארץ חמדה דכתיב ואתן
לך ארץ חמדה . טובה ורחבה דכתיב אעלה אתכם מעני
תכרים אל ארץ טובה ורחבה . ברית ותורה חיים ומזון אמרינן
בגמ' כל מי שלא אמר ברית ותורה בברכת הארץ לא יבא ירו
חובתו והטעם מטום דאמלא ברית ותורה לא נתקיימו שמים
וארץ טכאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא
שמתי אם לא בריתי דהיינו ברית כמטעו ויומ' ולילה דהיינו
תורה דכתיב והגית בו יומם ולילה חקות שמים וארץ לא גו'
ואם לא הייתה קיומ' לא כתנה להם הארץ ואמרינן בגמ' כריך
שיקרים ברית לתורה לפי טהתורה כיתנה בג' בריתות והמיל'
בינ' בריתות כאשר הובא מספרם סס חיים ומזון זה תלוי בזת
דא"ל לחיות בלי מזון . על טהזכאתנו מארץ מצרי' למען הקים
למען תזכור את יום זאתך מארץ מצרים . על בריתך כו' ועל
תורתך כו' ועל חיים ומזון כו' יחזור להזכור ברית ותורה חיים
ומזון בעבור טאמרו טכריך להזכור הוראה תחלה וסוף ויחזור
להזכיר אותם לבעבור יבאזעל הכל אנו מודים לך ומברכין את

שמך דהיינו תחלה וסוף • כאמור ואכלת וטבעת וברכת זנומ'
ויט מוסיפיץ יתברך שמך בפה כל חי תמיד לעולם ועד והטעם
סלא לברך בחתימה אחרי מקרא כמו שאומרים לעושה אורים
גדולים כל"ח והתקין מאורות לשמח עולמו כו' ואיץ כורך לשנות
מטבע מטבעו חכמים • וחותם על הארץ ועל המזון אע"פ שהיא
ברכת הארץ מסוס דהא בהא תליא :

רחם ה' ארינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל
הר ציון מסכך כבודך וכו' מצינו לסוף רחמים בארבע'
פרטים אלו • עלינו דכתיב כרחם אב על בנים • ועל ישראל
עמך דכתיב וריחמתי את בית ישראל ועל ירושלים עירך דכתי'
עד מתי לא תרחם את ירושלים • ועל ציון מסכך כבודך דכתיב
אתה תקום תרחם ציון • ועל הבית הגדול והקדוש וגו' מצינו
במקרא תוארים לו לבית הבחירה • גדול דכתיב גדול יהיה
כבוד הבית הזה וגו' קדוש דכתיב והקדשתי את הבית הזה
וגו' אבינו רועינו דכתיב רועה ישראל האזינה • ואיץ לומר זנו
מסורטו זנה אלא זוננו משרטו זון • ואמר פרנסינו לסוף חז"ל
כלכלנו לסוף מקרא כלכלתם במדבר • הרחיבו ריוח ממס
הריוח לנו לסוף הצלה דכתיב רוח והצלה ועמוד ליהודים ואל
תכריכנו לירי מתנות בסר ורם דכתיב וסוכא מתכו' יחיה ואיץ
לומר שמתנתם מעוטה וחרפתם מרובה • לא כבוש בעה"ז ולא
ככלס לע"ה ליטכא דקרא לא תבוטו ולא תכלמו עד עולמי ערי'
ואני אומר שבמתמת בסר ורם יש חרפה בעה"ז ועונש לע"ה כי
יתן הזדאה לנותן וההזדאה העקרית היא לאסר נתן לנותן אינו
ית' ובהיות כפוקו מידו ית' איץ כאן חרפה ולא עונש ומלכות
בית חור מסיחך במהרה תחזירנה למקומה ואיץ לומר מלכותך
ומלכות בית חור כי איץ לשתף מלכותא דארעא עם מלכותא
דרקיעא • וכך איץ לומר אבינו מלכנו רוענו שאיץ להזכיר
בברכה זו מלכות שמיכ מפני הטעם האחר • נתבנה ירושלים

פיר הקדש הנה זה מעיץ הפתיוחה דהיינו רחם על ירושלם
דהיינו טיבנה אותה וחוקתם בונה ברחמיו ירושלם ובטבת ים
מפנים ברכה זו תחלה וכוף נחמיו ה' אלדיו ולבכוף נחמם
כיון ובונה ירושלם וכתב רש"י ז"ל שאיך לשנות דרחם היינו נחמה
וכריך לומר אמץ בין סוף ברכה זו לתחלת ברכת הטוב כדי
להבריל בין ברכה של תורה לדרבנן.

ברוך אתה ה' לעד אבינו מלכנו. אבינו דכתיב כי אתה

אבינו. מלכנו דכתיב ה' מלכנו. אדירנו דכתיב

מה אדיר שמך כו' בוראנו דכתיב כה אמר ה' בוראך ונו' גואלנו

דכתיב. גואלינו ה' כבאות. קרוסנו קרוט יעקב דכתיב קרוט

ישראל מוסיפך. רועינו רועה ישראל דכתיב רועה ישראל

האזינה שבכל יום הוא מטיב לנו וגומ' כריך לומר שלם הטבות

הזה ועבר ועתיד. הוא מטיב לנו. הוא הטוב לנו. הוא יטיב

לנו. וכך ג' גמולות על אופן זה הוא גומלינו הוא גמלנו הוא

גמלנו וויסויס לעד חן וחסד ורחמי דכתיב אשר גמלם ברחמיו

וכרוב חקריו וכך בפסוק עכמו רב טוב לבית ישראל היימ וכל

טוב דקאמר. ונהנו לומר הרחמן תפלות ובקשות כל א' שפי

כחות לסוכן' אלו דברים שאיך להם מטבע נהוג. ואיך חסונביוס

הפקק לברכת בורא פרי הנפץ כי כבר תקנו לברך לבצל הביו'

ו' א' חטיב הפקק וזה נוסח ברכ' בעל הבית כאש' הובא בגמרא

וקי רבן סלא יבוט ב"ה בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא

ויכלח מאד בכל נכסיו ויהיו נכסיו ונכסיו מוכלחין

וקרוביוס לעיר ואל יסלוט טען לא במעשה ידיו ולא במעשה

ידיו ואל יזרקק לא לפניו ולא לפנינו טוס דבר הרהור חטא

ועבירה מעתה ועד עולם: ויראה לי שמתקנה ברכה זו כדי

ליתן אומץ לברכה הפקרתית ויראה הרמזה וירוז ק"ו לעכמו

ויאמר טאם לבצל הבית הוזקק לברך כ"ם לבצל הבית ית' הוזק

את ב"ה ואת האורח ואת כל העולם כלו. ושמנתי מפי חכס

חמיד זל שראה אורח ברך כל הברכה של ברכת המזון תפס
בנטימה א' וכשהגיע אל ברכת ב' היה אומר אצתה מלה בת
ובקול רם כדי שישמע ב' ברכתו. ובדאי שאין זה מדרך אלא
מכאן שלא הטוה עבר עם קונו וגדול עונו. ולא לחנם אמר מי
שאמר יר' שיהא מורא שמים עליכם כמורא ב'נו. וזהו לא נכלם
לע"הב שפירסתי אני כי הצורך יביא להכלם לע"הב בעבירות
כאלה. וכבר אמרנו שברכה זו היא התעוררות למי שיש לו
לב בסר לרוץ ק'ו זה אם למי שהאכילו לגימת ספה חוייב לברך
כ"ס למאכילו ממעי אמו לסוף עולמו. ואעפ"י שאמרנו שאין
לתפלות הרחמן תטבע נהוג. נהגו להרחמן האחרון הוא
יחייבו ויזכרו ויקרבו לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי
הע"הב. ונהגו לומר פסוק מגדיל ישועות מלכו וכוהנים בטבת
לומר מגדיל שהוא נוטריקון מלך גדול ש"ל שהטבת הוא מלך
על ימי החול ונהגו לומר תפלה אחר זה מה שאכלנו יהיה לשבע'
ומה ששתינו יהיה לרפואה ומה שהותרנו יהיה לברכה ואין
לומר מה שהותר לנו כי מה לנו שיתברר הפירורין והפרוסות
הנשארות. אמנם הנוכח האמתיות מה שהותרנו והענין הוא
מה שאכלנו מה שאכלנו די ספוקים יהיה לשבעה לאפוקי קללת
ואכלתם ולא תטבעו ומה שהותרנו שאכלנו יותר מספוקינו וכל
החולאים באים מן המותרות והיה לברכה שלא יזיק. ואם
הפסוק נראה כיותר פרוטנו זה דהתם לא שייך ברכה זו אבל
כדדדקינן מסם ראיה ברורה דקרא אינו אלא אסמכת' בעלמא
ולא ראיה דאי מסום ראיה גם לפירוש דברכה קאי על המותר
סירבה למב התם לא שייך דהמותר לא היה אלא האראה על
הטובע דהכי קאמר קוד' זה מה אתן זה לפני מאה איס' והשיב
הנביא בנבואת ה' כה אמר ה' אכול טבוע והותר זה היינו הזראה
שהוא טבע בוראי מסום והותר דקאמר וכן יאמר הכתו' ויאכלו
זיותירו כדבר ה' שאמר טיותיר להורות על הטובע ולא מיותר

ראיה

ראיה שיתברך הנשאר פאשר גורסינן מי שאומרים ומה שהותר
לנו יהיה לברכה • ואומר ה' עז לעמו ויתן לחתום בטלום וחותם
בורא פרי הגפן • וראיתי מי שכתב טכסם שבשמירה אינו
רשאי לזוז ממקומו כך בברכת המזון לא יזוז ממקומו וכך אמר
בגמ' וכך פסק הרמבם ז"ל שלא יאמר אותה כשהוא מהלך ולא
מוט' על כדו' א' יוטב במקומו ומברך באימה ובירא' ובירושלמי
מכריך עטיפא ויט' כמך לזה מס' הזוהר דאמר כיון דנטיל בר
נט' כוס של ברכה ק'בה קאים על גביה ואיהו כריך לאתעטפא
דיטויה בחרוה • ואני אומר טיט' לברכה הלזו יתר טחת על
העמידה בסני פרטים • הא' כי התפלה למרו אותה מפי
הטמועה במאי דאמרינן בגמ' ועברתם את ה' אלריכס בכל
לבבכם • מפי הטמועה למרו איזו היא עבודה טבלב הוי אומר
זו תפלה • וברכת המזון בהדיא כתיב ואכלת ושבעת וברכת
זכו • עוד עלוי אחר כי מסח התפלוגת אנטי כנסת הגרול' תקנוס
טהם אחרוני' ז' זנוסח ברכת המזון תקנה מטה רבינו ויהוטע
ודוד ושלמה ורדף גמליאל ובית דינו • לכך האיט' הירך ורך
הלבב יטיט' עיניו ומעיניו • לעזור הגיוני • לתת הזר והדר
לארזניו • המכין מזומו • זהנה פעולתו לפניו • כי יטלח ה'
ברכה בכל עניניו • ואחר טיטלים האדם עצמו בזה כריך
טיטניח על אטתו ובניו • טיטברכו גם הם כי גם הם חייבים מן
התורה אליבא דמאן דאמר • ואם מאכילהם לתם ומאן ואינו
מזהירם על הברכה • הרי נותן לפניהם מכטול לגזול להק'בה
זלכנסת ישראל זהעמם תלוי על כוארו • ואם מזהירם על
הברכה הק'בה טולח את הברכה באסמיהם ובמעניהם ובפרי
בטניהם זורחה כמה הקפידה ילתא על כוס של ברכה טלא טלה
לה לכך כל איט' ירא טמים יראה לקיים בחורים וגם בתולות
זקנים עם נערים יהללו את טס ה' :

חלצה הדברים • למהררים מן המהררים • אמר ויחמרו על הזית
תוסבחות ומיר'ים • טוב להודות הורא'ז כוללת הארבע ברכות
על ברכת המזון • ומסס יפרד וויטוב חזון • לברכה עכמה
בנעימה • ומתוך שלא לסמה בא לסמה :

צור שאכלנו משלו:	נברך זן עולם כלו •
ולברך הזן את הכל	יאות להרבות רגנים •
לכלם יתן לאכול •	קרני ראמים ביצי פנים •
ובאין כזון נשכל שכול	איש לא נעדר ממזונים •
ומי יעמוד למול גדלו:	מי הוא מלך כזאת יכול •
על ארץ ועל הפזון •	שמו נודה תוך נטפה •
כאשר לאבות נאם חזון	שהנחיל לנו בחבה •
שמנה היא באין רוזן •	הור ארץ חמדה ורחבה •
והבנה ירושלם •	זל בן איש משוב ויזון • יום יום יעיר שיר מהללו:
עורך בנוי כשמים •	רחם ונחם עיר ציון •
באשר אז היה כפלים	ושם פתוכה בית חביון •
ילכו לאורו ולהלו: נני •	ומלכות דוד שים עליון •
שבכל יום מטיב לנו:	אליו ידרשו כל נזים •
יהיה וטוב ינמלנו •	אל שמה יתברך לער •
לבא משיח צדקנו •	הוא יטיב לנו ומסער •
יאדיל אהל כשפן שילה: נני •	הרחמן יחיש יום נועד •
ברוך שאכלנו משלו ובטובו	ויבנה בית מקדשנו •
	נברך שאכלנו משלו •

הגדול

הַגְּדוֹל חַיֵּינוּ בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ וּבְרוּךְ זְכוֹר
לְעוֹלָמֵי עֵד:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַזֶּה אֶת הָעוֹלָם
כָּלֹּב בְּטוֹבוֹ בְּהֵן בְּהֶסֶד וּבְרַחֲמֵי־נֹתָן לֶחֶם
לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד וְטוֹבוֹ הַגְּדוֹל תָּמִיד לֹא
חָסַר לָנוּ וְאֵל יִחְסַר לָנוּ מִזֶּה תָּמִיד לְעוֹלָם וְעַד כִּי הוּא
זֶן וּמִפְרָנֵס לְכָל כְּפֹאֲמוֹ פּוֹתֵחַ אֶת יַדָּי וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל
חַיֵּי רֵצוֹן בְּאֵי הַזֶּה אֶת הַכֹּל:

נֹדֶה לְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה בְּרִית וְתוֹרַת חַיִּים
וּמִזֶּה עַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִכַּיִת
עַבְדִּים וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ וְעַל תּוֹרַתְךָ
שֶׁלְּמִדְתָּנוּ וְעַל חַיִּים וּמִזֶּה שֶׁאַתָּה זֶן וּמִפְרָנֵס אֶתֵּנוּ וְעַל
הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אֶת שִׁמְךָ כְּפֹאֲמוֹ
וְאֹכְלֵת וְשִׁבְעַת וּבְרַכְתָּ אֶת יי אֱלֹהֵינוּ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה
אֲשֶׁר נָתַן לְךָ בְּאֵי עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמִּזֶּה:

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַם
עִירְךָ וְעַל הָרֵצוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל הַפִּירַת
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו אֲבִינוּ רוּעֵנוּ זִוְנֵנוּ
פְּרִנָּסֵנוּ כֹּלֵנוּ הַרוּחָנוּ הַרוּחָנוּ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מ
מְהֵרָה מְכַל צָרוֹתֵינוּ וְאֶת צָרוֹכֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְיָדֵי מִתְנַת
בְּשֶׁר וְדָם וְלֹא לְיָדֵי הַלֵּל וְאַתֶּם אֱלֹהֵי לֵידְךָ הַמְּלֵאךָ
וְהַרְחֵבָה

וְהִרְחַבְתָּהּ לֹא נִבְשׁ בְּעוֹלָם הָיְתָה וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם הַפֶּא
וּמְלָכוֹת בֵּית דָּוִד בְּשִׁיחָךְ בְּמַהְרָה תִּתְחַדְנָהּ לְמִקְוָמָח
וּבְשַׁבַּת אוֹמְרִים

רִצָּח וְהִחְלִי צִנּוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם
גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא כָּל פְּנֵיךְ נִשְׁכּוֹת בּוֹ וְנִנּוּחַ בּוֹ וְתִתְעַנֵּג
בּוֹ וְאַל תְּהִי צָרָה וַיִּנּוֹן בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ וְהִרְאֵנוּ בְּנַחֲמַת
צִיּוֹן כִּי אַתָּה הוּא בֹּעַל הַנְּחָמוֹת וְתִכְנֶנָּה יְרוּשָׁלַיִם עִיר
הַקְּדֹשׁ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵי בְרִחְמֵינוּ
יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם לְעַד הָאָר
אֲבִינֵנוּ מֶלֶךְ פְּנֵי אֱדוֹמֵינוּ בּוֹרְאֵנוּ נוֹאֲלֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ
קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב
לְכָל שֶׁבְכָל יוֹם וַיּוֹכֵהוּ טוֹב לָנוּ הוּא הַטִּיב
לָנוּ הוּא יְטִיב לָנוּ הוּא נוֹמְלֵנוּ הוּא נִמְלֵנוּ
הוּא יְנַמְלֵנוּ לְעַד חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִנּוֹחַ וְהַצְלָחָה
וְכָל טוֹב:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁתַּכַּח בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ הַרְחֵמֵנוּ
הוּא יִשְׁוֶנְכֵם בְּגוֹ לְדוֹר דוֹרִים הַרְחֵמֵנוּ
הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְנִצְחֵי נִצְחִים הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִתֵּן
שְׁלוֹם בֵּינֵנוּ הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁלַח בְּרַבָּה וְהַצְלָחָה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ הַרְחֵמֵנוּ הוּא יַפְדּוּשׁ עֲלֵינוּ סוֹפֵת
שְׁלוֹמוֹ

שְׁלוֹמוֹ • הַרְחֵמְנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִפָּנֵינוּ
 בְּשֵׁמוֹ • הַרְחֵמְנוּ הוּא יְחַיֵּנוּ וְיַצִּילֵנוּ וְיַקְרִיבֵנוּ לְיְמוּת
 הַמְּשִׁיחַ וְלִבְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא •
 מְגִדּוֹל וְשׁוֹעֵוֹת מְלָכוֹ וְעוֹשֵׂה חֶסֶד לַמְּשִׁיחַ לְדוֹד
 וְלִזְרָעוֹ עַד עוֹלָם • מָה שְׂאֵב לָנוּ יִהְיֶה לְשִׁבְעָה וּמֵרַח
 שְׂשֵׁתֵינוּ יִהְיֶה לְרִפּוּאָה וּמָה שֶׁהוּא תְרַנּוּ יִהְיֶה לְבִרְכָה
 כְּדָבָר יִבְרָכְנוּ לְפָנֵינוּ וְיִבְרָכְנוּ וְיִזְכְּרוּ כְּדָבָר •
 בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ • "עוֹלָמֵנוּ יִתֵּן
 " יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשֵׁלֹם • סְבִרֵי מְרַנֵּן בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרְאֵי פְרֵי הַנֶּפֶץ •
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל הַנֶּפֶץ וְעַל
 פְּרֵי הַנֶּפֶץ וְעַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵרָה וְעַל אֶרֶץ
 הַמִּדְבָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה שְׂרָעִית וְהַנְּחִלָּתָ לְאֲבוֹתֵינוּ
 רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכֵּן
 בְּכוֹרֶךָ וּבְנֵה עִיר הַקֹּדֶשׁ כְּמִתְרַדָּה בְּיָמֵינוּ וְחַעֲלָנוּ
 לְתוֹכָהּ בִּי אַתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכָל בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַד
 הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַנֶּפֶץ •

לכבוד כלי זה :

ועוד שוריו וזה :

פי כל כלים כאכל בהם :
 אוכליו מזון עד אל מיהם :
 לזכות את הרבים ואל :

וים כלי זה מכל כלום •
 אך כלי זה כאכל עצמו •
 גזרה מאל גואל :

הזעירישראל :

בראות

החכם העולם הדין המצויין כמהר יום טוב

זהלון כרו את יופי פלי חמדה זה מתמה ועולה

כתמר • וכוס זהב מלא יין המשומר • כלי מחזיק ברכה לישראל

אל אל האמר • ויברכהו ויאמר :

בר כלי יוצר על ידיו יוצר יתארהו במחונה • וכלי זה אומר

לך מי בראו מי יצרו ישראל בראו ישראל יצרו • הכינו

וגם חקרו להניח ברכה ארוכה וארוחה שומר מצוה לא ידע

דבר רע ולא יורק מכלי אל כלי :

כל הכלים נטלין בידיים מכואבות וכלי זה למזה בן מזה

יזה מים טהורים ארבעה דברים נאמרו בוזניבו ינובב

אף חובב נוטל את נוטלו ונושא את נוטאו יטא ברכה מאת ה'

זכרק' מארי ישעו כי כל ישעו וכל חפץ למכוא דברי חפץ לטהר

את הנפש להכילה משחת בלי ולתת חיים לעושיה מים חיים

אל כלי :

ואתה בן אדם שא נא כליך כוס של ברכה קבלו בשתי

ידיך ותאחזק' ימינך שים עיניך עליו בכונה נכונה

ולא ישוטטו אנה ואנה דע לפני מי אתה עמוד הזן את העולם

כלו תן לו משלו וברך שאכלת משלו ברכה שלימה על המחיה

ועל הכלכלה מלה במלה מתוך הכתב אשר עשה ישראל לאמר'י

אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים והנסיים כלם ישמרו

לעשות כרת משה וישראל • ועתה הואל וברך ברכת מזון לאט

לאט כי לא בחפזון תן בטום עיניך ישמעו אזניך מוכא ספתיך

ברור דברים הדברים כלם ברורים ומטרים כל מעגל טוב :

איעצך יהי אלדים עמך אמת קנה מנה מנה מעות קונות

וקנה בינה קח נא כלי חמדה לתורה ולתעוד' כאשר

תשאלך נפטך ותרהב לקנו' כסף וזהב קנה לך כלי המחזיק

ברכה והיה ברכה כי כוס זהב כלי שלי זה בידך בלול במקר'

בלול במטנה בלול בגמרא קטן הכמות ורב באיכות תתן

לראשך

לפני חן כתר תורה וכתר תלפיות וכתר טם טוב • כי תעט' היחד
והטוב • גם ה' יתן הטוב •

מאס הצעיר יום טוב :

הפעם אודה את ה' אנכי בדרך מצוה נחמי ה' במצוה אחרת
להיות בידי חבילה לשמירה ולהצלה האלרים אנה
לידי כלי מחזיק ברכה לישראל מעטה ידי חרז חכם טלם נעים
זמירות יטויאל רצה לזכות את ישראל בכלי זה קטן הכמות ורב
האיכות עפיה טפיר ושגיה איכביה ומזון לכולא ביה ובאהבתו
ובחסדהו הקים עלי אורהו להוציא כלי זה למעשהו ולהביאו אל
הדפוס לזכות את הרבים זכות הרבי' תעמו' לו ולי אני להסי בני
אל ארץ הקדושה לביתי וחזרותי וכזה וכזה תבענה טפתי כל
ימותי •

הצעיר יהודה בכר' טבתי :